

כדורגל

התפגש: סן-אנטוניו

באחד הימים החמים ביותר עגנה אניית סוחר ישראלית באחת הפינות הנידחות בעולם: בייקומו, עיירת חוף (בת 1600 תושבים) במזרח קנדה. איש מן המלחים, כולל רב החובל, לא שמע את שם המקום. לפתע נתקעו לעיירה החיה מנייר: כל אנשי המקום עוכדים בבית-חרושת אמריקאי לגייר, בעל המכונות המהירות והמשוכללות ביותר בעולם. **אולי אפשר לשחק?** הפינה הנידחת שבקנדה שמחה לקבל אניות. היא חיבבה את המלחים שידעו גם לשחות וגם לשחק כדורגל.

פרטים חסרו עדיין, אבל: איהו חכם? הרואה את הנולד. **מרחץ תורכי לכולם.** אך הספיקה קבוצת הכדורגל הסקוטית זנדי לעזוב את גבולות תורכיה וכבר השתוקקו חובבי הכדורגל באותה מדינה למשהו חדש. „נמאסו עליהם המשחקים הבינלאומיים המתחמים את הצופה ומרגיזים את השחקנים” — ספרו מנהלי מועדוני הכדורגל באיסטנבול. התוצאה: התורכים החליטו לספק לקהל החובבים שלהם מרחץ תורכי, כמקובל. הצופים הנלהבים ייהנו, שעה ששחקני איסטנבול ייועו. יום אחד נשלחו ארבעה מברקים דחויים (בזכות כבודה) לארבע בירות בארבע ארצות: אתונה, קהיר, תל-אביב ואיסטנבול. בול. התשובות מאתונה ותל-אביב דמו

צוות אניית-הסוחר הישראלית בבייקומו. התוצאות: 1-0.

כאשר ירד המלח ראובן הובר, ענק שועלי שמשון, שגדל במקסיקו והיה אחד המעטים בבלגותו שלא נפצע בקרבות, לחוף, קידם את פניו באיכוחה של קבוצת הכדורגל המקומית. ראובן נודע בחטיבה לא רק בשל סיסמתו הניצחת: „סי יו אין סן-אנטוניו!” אלא גם בשל היותו ספורטאי נלהב, המצטיין בכדורגל והוקי, אף היה חבר נבחרת ההוקי הארצישראלית שניצחה גם את ההודים הרוזיים. המלחים הישראליים לא נדלקו לשיני דולים רבים כדי להרכיב, על רגל אחת, קבוצת כדורגל. כאשר נמסים הקרחונים בסביבה מופיעות גם האניות, סקנדינביות ברובן, והכל מוכן לקראת המשחק שכל בני העיירה משתתפים בו בצורה פעילה: משחק, צעקות ותרועות. רוב המשחקים מסתיימים בנצחונם המי שבעני של המקומיים. אך המשחק ההגנני נגד הישראלים שנערך בשעות אחר הצהריים נסתיים בתיקו — 1:1. ראש הקבוצה של בייקומו תמה: „מכל הקבוצות היריבות ששיחקו על מגרש כדורגל זה שיתקדם את המשחק המהיר ביותר.” כדרכו, לא התאפק ראובן הובר, צעק: „סי יו אין סן-אנטוניו!”

זהירות: נסיעה באופק

לפתע נתעוררו כולם. עד היום שקע משרד התאחדות הכדורגל לישראל בתרדמה עזה. המזכיר ופקידו עסקו בבניול המכתבים ובתשובה לצלוצלי טלפון של כהנו למספר אחר. העבודה היחידה: תכינות למשחקי הנערים-הכדורגלנים, היחידים שהמשיכו לשחק. מה קרה למשרד ההתאחדות? מה הסיבה לרוחות?

פאתם החלו כל מוכירי הכבוד והניצבים המושבעים של האגודות הופיעו בשיבות שלא מן המניין (שיבות מן המניין פסקו כבר לפני שנה). הסקרנים שניסו לגלות את הסוד נדחו בקשי. עונת הכדורגל בקבוצות המכבי נגמרה והליגות המחוזיות על גביע שלושים שנות ההסתייגות נמשכות כסדרן. הפתרון היה פשוט: מברק קצר שהגיע מאיסטנבול הועיק את העסקים. המדיכירים החלו עוסקים בעניני כדורגל מיכיון שבתורכיה הוכרו טורניר בינעירוני.

הקהל התורכי — הישראליים. כאשר ראו הדיפלומטים הישראליים בתורכיה את המצב החליטו לזכות ביתרון כפול: לאפשר לכדורגלנים להיפגש על חוף הבוספורוס ולהראות למצרים שאחזות העולם המוסלמי היא אשלייה. **החוף, החינוך והאוצר.** לא תמיד זוכים ספורטאים העומדים לעזוב את הארץ ביחס חיובי ומעודד מצד המשרדים הממשלתיים. בעיית חוסר מטבע זר פגעה ביכולת הקבוצות לצאת לחוף לארץ. אך משרד החוץ הבין את החשיבות שבניסיעת קבוצת הכדורגל והוא מהר להמיר לייץ. משרד החינוך והתרבות לא פיגרו אחריו. אנשי האוצר הבינו אף הם, הקציבו את כל שנדרש. נדמה היה שהכל מוכן לנסיעה, אך עתה החל המקח והממכר. הזמנתו של הוועד האולימפי התורכי להתאחדות הכדורגל יצרה סיבוכים: הכל היה מוכן, חוץ מהשחקנים. כפי שנקבע חייבת המשלחת להיות בת עשרים איש. הקוצב מקום לשני מלוויים, מאמן אחד, שופט אחד. נותרו רק 16 מקומות לשחקני הכדורגל, שבגילם נערכה הנסיעה. השחקנים חושבים שאפשר לקצץ במספר המלחים, לשלוח יותר שחקנים. העסקים סבורים אחרת.

ארצות-הברית

הספרט הוא עסק

טד ויליאם, חבר קבוצת רדי-טוקס של בוסטון (ארצות-הברית), משתכר סכום של כמעט 50.000 ל"י לשנה — 50 אחוז יותר ממשכורתו של נשיא ארצות הברית, פי 30 ממשכורתו של חבר כנסת במדינת ישראל. משכורתו המינימלית של חבר קבוצת כדור-בסיס גדולה היא 5000 ל"י לשנה, פי 3 ממשכורת חבר כנסת.

* ראשון משמאל, בכריעה: ראובן הובר.

ההבדל הקטן

„כי מעולם לא היתה עלילה כה נוגה כזו של רומיאו ויוליה!” — כשכתב ויליאם שיקספיר את המלים הגאות האלה, לא יכול היה לנחש כי כעבור 350 שנה תוצג באהל עלילה נוגה הרבה יד: פיינה נידחת.

ההבדלים בין שני המחזות קטנים. פה ושם משתנה הבן הרומנטי בבת (הרר) מנטיה לא פחות) של המשפחה האויבת. האהבה מנצחת, כמובן, את השנאה. אלא שהמאורעות המועזעים של פיינה נידחת אינם מתחוללים בוירונוה, אשר באיטליה, אלא בעיירה יהודית טובה באוקראינה. נוסע-קאפולט (יעקב כנעני) הוא קברן. אלא שהמתים ממאסו עליו. נפשו יוצאת אל טחנת-רוח, שהוא רוצה להקימה. בי זאת הוא מעורר עליו את חמתו של חייס-הירש-מונטאגיו (אברהם נחומי) שיש לו טחנת-רוח משלו. המאבק על טחנת-הרוח הופך לקרב איננים, כשישתי הגישים קרינה קאפולט (חנה רביב) וקריסל מונטאגיו (דבורה קילומטרס) לות את רוב הזמן בהתייחסות ותחנונים, ביחידות ובזוג.

אולם האהבה אינה מכירה בטחנות-רוח. רומיאונוח (דניאל בן-שלמה), השור פע בבריות, אבקצח וניסוא מזור, יוצא לכבוש את לבה הבתולי של יולית-צירל (חיה שרון), בת הקברן. מפגש האהבה אינו נערך בקומה השנייה, כמכתובת המדורה השיקספירית, אלא בקומה הראשונה, ליד מצבות המתים. בה בשעה ששני הזקנים צועקים ושתי הזקנות מתייחסות, מתקדמת העלילה אל סופה. גם כאן למדו צירל ונוח מנסינום המר של רומיאו ויוליה. במקום לאבד את עצמם לדעת הם נופלים זה לתוך זרועותיה של זו. כשהזקנים שוכחים את שנאתם הרשעה ומייסדים שותפות מס' חרית.

המטורפת והבתולה. מוריס שווארץ, שביים את המחזה, כתב לו הקדמה קולעת: „פרץ הירשביין (המחבר שעבר מעברית ליידיש, סיים את שנותיו לפני שלוש שנים, באמריקה) „לא הת' חכם, לא התחנף אל העולם הלא-יהודי, אלא כתב בשביל אחינו בני-ישראל.” ה-

מספר זה מטיל אור מיוחד על הרמה הגבוהה של הספורט האמריקאי. שהרי קבוצה לדרוש מספורטאי ישראל, המקי דיש לכדורגל או לאתליטיקה כמה שעות פנאי ביום, אחר עבודה מייגעת בבית-חרושת או במשרד, את אותם השיאים הנדרשים מספורטאי מקצועי, בעל משכורת אגדית.

30 מליון משוענים. מי משלם את המשכורות האלה באמריקה? התשר' בה: הקהל. כי הספורט באמריקה הוא עסק ממדגה ראשונה, המעמיד בצל עסקים רבים, בעלי שם עולמי. בשנה ממוצעת מקדישה האומה האמריקאית לכל ענפי הספורט סכום של 1.500.000 ל"י, פי 30 מתקציבה הרגיל של מדינת ישראל. כל אחד מבין 30 מליון ה„משוענים” לספורט באמריקה מקדיש לחובבותו זו כ-40 ל"י לשנה.

אלה ענפי ספורט זורם הכסף? ה' ספורט שעליו מוציאים אמריקאים את הכסף הרב ביותר הוא, משום מה, הדייג. 13 וחצי מליון אמריקאים מוציאים 400 מליון ל"י כדי לדוג את דגייהם. חלק רב מהם נוסע מרחק של מאות קילומטרים כדי להגיע למקום-דייג הנראה לו מענינת עוד יותר רשימת ענפי הספורט ה„סבילים” — הענפים בהם משלם הקהל כדי לחוות במשחקם של אחרים. ההכנסות הן אגדתיות: אוניברסיטאות רבות בנו להן איצטדיום עצומים מתוך הכנסות-הקופה של משחקי קבוצותיהן. מזור ביותר שבראש הרשימה הזאת לא עומד כדור-בסיס, הנחשב בעולם לספורט האמריקאי בהא ידיעה, והעומד גם היום בראש מבחינת הכבוד הציבורי לשחקניו ומשכורתיהם. עולה על ענף זה בהכנסות הכדורסל (30 מליון ל"י לשנה).

התרנגולת בסכנה. ענף הספורט הפופולרי ביותר בארצות הברית (כדורגל אמריקאי) מעשיר במיוחד את האוניברסיטאות: 33 מליון ל"י לשנה — פי 33 מתקציבה של האוניברסיטה העברית בירושלים.

אולם לא מכבר החלה מאיימת סכנה איומה על התרנגולת המטילה את ביציה הזהב החינוכיים. אחרי שהטלביזיה הח' לה תופסת מקום מרכזי בחיי האזרח הא-

ספורט משתלם: כדורגל אוניברסיטאי. המשכורת: 50.000 ל"י.

מריקאי הפשוט, סברו רבים שאין טעם לטרוח ולנסוע למגרש המשחקים, כשי אפשר להישאר בבית ולראות את המשחק (בלווי פרשנות מצויינת) בכמשיר הטלביזיה.

האוניברסיטאות יצאו למלחמת הגנה. חתמו על חוזה האוסר להעביר בטלביזיה המקומית משחקי כדורגל, מתיר את ההעברה רק למקומות מרוחקים, משם אין לצפות ממילא לזרם של צופים משלמי כסף.

בשעתו נערך יום-כבוד ציבורי כדי להביע את הוקרת הציבור לגיו זימאגיו, חבר קבוצת כדור-בסיס הניו-יורקית יאנקיס (משכורתו: 3500 ל"י לחודש), בין המתנות שנמסרו לו חגיגות באותו יום, לפני המשחק: 2500 ל"י בפרושות, שגאספו בין 3000 מעריצים אישיים, מכר גית קאדילק ומכונית דודג', סירת מנוע, בבינה, סטיפנדיה ל-4 שנים לימודים באוניברסיטה.

תוצאה: המחזה עלול למצוא חן בעיני אחינו בני-ישראל, שגדלו באירופה המזרחית, שהוא מעורר בלבם זכרונות ילדות, אותן אינו יכול למצוא חן בלבם של כל אדם אחר. כסף להסתייגות זו, פעל מוריס שווארץ גדולות. הוא הוציא מן האהל את הטפה האחרונה של רגל יהודי שני זוגות הזקנים מצוינים בתפקידם, שרק טודורס (מאיר מרגלית), אבי הקברן, מעזי מתחנף-אויים במלחמת השנאה, ער לה עליהם. לאה דגנית היתה מטורפת משכונת ביותר. פחות משכונעים היו ה' צעירים. דרוש מאבק של דמיון מצד הצ'ר פה כדי להאמין כי צירל היא באמת בתולה כה תמימה, וגם רומיאו הצעיר הלהיב פחות מלסלי הווארד בתפקידו הדומה.

* קבוצת אוניברסיטת פרינסטון, הס' כונה „קבוצת החביתות”, התופסת מקום שמיני בליגה.